

Stefana Dečanskog 125, 76300 Bijeljina

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

za 2020. godinu

Bijeljina, mart 2021. godine

SADRŽAJ

1. PISMO DIREKTORA	3
2. UVOD	4
3. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU	4
a. Osnivanje i razvoj.....	4
b. Osnovni podaci	4
c. Organi upravljanja.....	5
d. Organizaciona šema i struktura zaposlenih.....	5
e. Djelatnost.....	6
f. Kreditne linije	6
4. PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA MIKROKREDITNOG DRUŠTVA ..	8
5. NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI U VEZI SA ISTRAŽIVANJEM I RAZVOJEM	9
6. INFORMACIJE O OTKUPU VLASTITIH AKCIJA I UDJELA	9
7. REGULATORNI OKVIR	10
8. MIKROKREDITNI SEKTOR REPUBLIKE SRPSKE I POLOŽAJ DRUŠTVA NA TRŽIŠTU.....	11
9. FINANSIJSKE INFORMACIJE	11
11 Prikaz rezultata poslovanja.....	11
b. Skraćeni godišnji finansijski izvještaji	12
c. Informacije o bonitetu Društva.....	13
d. Poslovanje Društva	15
e. Značajni događaji nastali u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja.....	15
10. VRSTE I IZLOŽENOST RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU	16
a. Likvidnosni rizik.....	16
b. Kreditni rizik	16
c. Kamatni rizik.....	17
d. Rizik koncentracije	18
e. Rizik zemlje.....	18
f. Operativni rizik	19
11. SUDSKI POSTUPCI	20
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA	20

1. PISMO DIREKTORA

Poštovani,

Sa ponosom Vam predstavljamo "Godišnji izvještaj o poslovanju za 2020. godinu".

Mikrokreditno društvo "PRIVREDNIK"d.o.o. Bijeljina, u 2020. godini koja je bila izazovna za cijeli finansijski sektor, a i kompletno društvo, u godini gdje je došlo do značajnog pada poslovanja u svim segmentima, uspjelo je da održi sve dosadašnje trendove poslovanja i nastavi kontinuiran rast.

Društvo je tokom 2020. godine emitovalo prvu emisiju obveznica ukupne nominalne vrijednosti emisije 1.300.000,00 KM. Javna ponuda je završena dana 20.05.2020. godine pri čemu je upisano svih 13.000 obveznica, odnosno 100% od ukupnog broja obveznica koje su bile predmet javne ponude. Ukupna vrijednost upisanih obveznica putem berze iznosi 1.300.000,00 KM.

Emisijom obveznica Društvo se otvorilo prema javnosti dodatnim kanalom putem Banjalučke berze.

Društvo će i u narednom periodu raditi na daljoj diverzifikaciji izvora sredstava koji će omogućiti unapređenje poslovanja, sa željom da doprinose daljnjem razvoju tržišta kapitala u Republici Srpskoj.

Pored navedenog, cilj Društva će i dalje biti jačanje kreditnog portfolija, kao i jačanje pozicije na tržištu mikrokreditiranja i finansijskih usluga uopšte, kao i zadovoljavanje velikih potreba ciljnih grupa kojima je usmjereno Društvo.

S poštovanjem,

Davor Pejić, direktor

2. UVOD

U skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 94/15) i Zakona o MKO (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 64/06 i 114/11) mikrokreditno društvo je sačinilo izvještaj o poslovanju.

3. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU

a. Osnivanje i razvoj

Mikrokreditno društvo Privrednik d.o.o. iz Bijeljine (u daljem tekstu: Društvo) počelo je sa radom u 2017. godine, na osnovu dobijene saglasnosti za rad od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Društvo je osnovano u pravnom obliku privrednog društva kapitala sa ograničenom odgovornošću. Svrha osnivanja Društva je obavljanje poslova odobravanja mikrokredita kao osnovne djelatnosti i u manjem obimu drugih poslova predviđenih Zakonom o mikrokreditnim organizacijama.

b. Osnovni podaci

U narednoj tabeli dati su osnovni podaci o Društvu.

Puno poslovno ime	Mikrokreditno društvo „PRIVREDNIK“ d.o.o. Bijeljina
Skraćeno poslovno ime	MKD „PRIVREDNIK“ d.o.o. Bijeljina
Pravni oblik	Društvo sa ograničenom odgovornošću
Sjedište i adresa	Stefana Dečanskog 125, Bijeljina
Matični broj	11155626
Šifra djelatnosti	64.92 – ostalo odobravanje kredita
Registracioni sud	Okružni privredni sud u Bijeljini
Matični broj subjekta upisa	59-01-0035-17
JIB	4404166090006
Oznaka i broj u Registru emitenata Komisije za HOV RS	08-13-11/20
Telefon	+387 55 241 123
E-mail	office@mkd-privrednik.com
Web	http://mkd-privrednik.com/

c. Organi upravljanja

Organi upravljanja su:

- Skupština,
- Upravni odbor,
- Odbor za reviziju,
- Direktor.

Vlasnička struktura na 31.12.2020. godine:

Red.br	Naziv firme / ime i prezime	Kapital u KM	Učešće
1.	Duvan ad Bijeljina	800.000	80%
2.	Davor Pejić	67.000	6,7%
3.	Aleksandra Mihajlović Savić	50.000	5%
4.	Tanja Mihajlović Sekulić	50.000	5%
5.	Slobodan Mihajlović	33.000	3,3%
	Ukupno	1.000.000	100%

Članovi upravnog odbora:

- Tanja Mihajlović, predsjednik,
- Đorđe Slavinjak, član,
- Savo Stevanović, član.

Članovi odbora za reviziju:

- Borka Stoparić, predsjednik,
- Milena Tomić, član,
- Aleksandra Tešanović, član.

Direktor Društva je Davor Pejić.

d. Organizaciona šema i struktura zaposlenih

		Skupština					
Odbor za reviziju		Upravni odbor					
		Direktor					
Referent za kreditne poslove		Centrala		Poslovnica Bijeljina		Referent za kreditne poslove	
Računovođa							
Knjigovođa				Poslovnica Brčko		Referent za kreditne poslove	

Ukupan broj zaposlenih je na 31.12.2020. godine iznosio ukupno 5 radnika.

Struktura zaposlenih prema stručnoj spremi			Struktura zaposlenih prema stručnoj spremi		
godine	broj radnika	% učešća	stručna sprema	broj radnika	% učešća
31-35	1	20	SSS	1	20
36-40	1	20	VŠS	1	20
41-45	3	60	VSS	3	60
46-50	0	0	MR	0	0
preko 50	0	0	Dr	0	0
ukupno	5	100	ukupno	5	100

e. Djelatnost

Osnovna djelatnost Emitenta je 64.92 – ostalo odobravanje kredita.

Društvo je nedepozitna finansijska institucija koja upravlja svojom imovinom u skladu sa Zakonom o mikrokreditnim organizacijama Republike Srpske, s ciljem poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, povećanja zaposlenosti, i pružanja podrške razvoju preduzetništva. Društvo djeluje u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima Republike Srpske, ako Zakonom o mikrokreditnim organizacijama Republike Srpske nije drugačije propisano obzirom na njegovo lex specialis dejstvo.

Društvo obavlja registrovanu djelatnost u sjedištu, u Bijeljini, Stefana Dečanskog 125, kao i u dvije poslovne jedinice:

- u poslovnoj jedinici u Bijeljini, ulica Svetog Save 74 i
- u poslovnoj jedinici u distriktu Brčko, ulica Uzunovića br. 7.

f. Kreditne linije

Društvo ima razrađenu šemu mikrokredita prema sljedećim kreditnim linijama:

- Krediti za poljoprivredu
- Krediti za registraciju vozila
- Krediti za registraciju vozila-plus
- Krediti za penzionere
- Robni krediti
- Potrošački (nenamjenski) krediti
- Studentski krediti
- Krediti za refinansiranje
- Brzi krediti
- Start-up krediti
- Krediti za pravna lica i preduzetnike
- Krediti iz sredstava IRB-a:
  - Stambeni krediti
  - Krediti za početne poslovne aktivnosti
  - Krediti za mikrobiznis u poljoprivredi.

Kreditni za poljoprivredu se odobravaju licima upisanim u registar poljoprivrednih gazdinstava kod APIF-a i licima koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava na području Brčko Distrikta BiH uz maksimalan iznos do 50.000 KM. Namjena kredita je kupovina poljoprivredne mehanizacije, kupovina osnovnog stada, kupovina poljoprivrednog zemljišta, podizanje farmi i ostalo vezano za primarnu poljoprivrednu proizvodnju.

Poljoprivredni krediti se odobravaju uz jednokratnu otplatu na rok od 12 mjeseci i NKS od 9%-16%, i anuitetno na rok do 60 mjeseci uz NKS od 9%-16%. Naknada za obradu zahtjeva je od 1% do 2,5% zavisno od roka, min 40 KM.

Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

Kreditni za registraciju vozila je namjenjen za registraciju i osiguranje putničkih i terenih vozila, uz maksimalan iznos do 3.000 KM. Rok otplate je do 12 mjeseci a otplata je u mjesečnim anuitetima. Ovi krediti se odobravaju bez kamate i naknade za obradu zahtjeva, prema ugovorima o poslovno tehničkoj saradnji potpisanom između MKD i osiguravajućih kuća.

Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

Kreditni za registraciju vozila-plus je namjenjen za registraciju i osiguranje putničkih i terenih vozila, uz maksimalan iznos do 3.000 KM. Rok otplate je do 12 mjeseci a otplata je u mjesečnim anuitetima. NKS kod ovih kredita iznosi 13%, a naknada za obradu zahtjeva 30 KM fiksno.

Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

Kreditni za penzionere su krediti namijenjeni penzionerima do navršених 75 godina starosti u trenutku otplate posljednje rate. Iznos kredita je do 8.000 KM a rok otplate do 48 mjeseci. Iznos i rok mogu biti veći u zavisnosti od starosti, kreditne istorije, kreditne sposobnosti klijenta i obezbjeđenja kredita. NKS je od 18%-22%, a naknada za obradu zahtjeva do 2,5%, min 50 KM.

Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

Robni krediti su namijenjeni plaćanju robe pravnim licima sa kojima je MKD Privrednik doo, Bijeljina sklopilo ugovor o kreditiranju prodaje robe sa rokom do 12 mjeseci i u maksimalnom iznosu do 3.000 KM, bez naknade za obradu zahtjeva i kamate.

Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

Potrošački (nenamjenski) krediti se odobravaju svim kreditno sposobnim fizičkim licima u iznosu do 20.000 KM sa rokom do 60 mjeseci, anuitetno. NKS je od 18%-24% a naknada za obradu kreditnog zahtjeva je do 2,5%, min 50 KM.

Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

Studentski krediti su namijenjeni za pokriće troškova školarine na visokoškolskoj instituciji. Iznos kredita je do 50.000 KM, rok do 36 mjeseci, anuitetno. Obavezno je sudužništvo roditelja ili staratelja a obezbjeđenje je u zavisnosti od iznosa kredita i kreditne sposobnosti sudužnika.

NKS je od 17% do 19%, a naknada za obradu kreditnog zahtjeva do 2,5%, min 50 KM.

Obezbjedenje kredita zavisi od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

Kreditni za refinansiranje su namijenjeni za refinansiranje jednog ili više kreditnih zaduženja koji su odobreni u proteklom periodu u iznosu do 50.000 KM i rokom do 60 mjeseci, anuitetno. NKS je 17%-20% a naknada za obradu kreditnog zahtjeva je do 2,5%, min 50 KM.

Obezbjedenje je u zavisnosti od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

Brzi krediti su krediti koji se odobravaju hitno u roku do 24 sata, u iznosu do 2.000 KM i rokom otplate do 18 mjeseci anuitetno. NKS je 26%-28% a naknada za obradu zahteva do 2,5%, min 50 KM.

Obezbjedenje kredita je u zavisnosti od kreditne sposobnosti i kreditne istorije klijenta.

Start-up krediti su namjenjeni preduzetnicima i pravnim licima koji imaju istoriju poslovanja manju od 24 mjeseca, socijalnim preduzećima bez obzira na dužinu poslovanja i biznis idejama koje još uvek nisu pokrenute ali imaju održivu poslovnu ideju i tržišni potencijal. Makimalan iznos ovih kredita je do 20.000 KM i rok otplate do 48 mjeseci anuitetno. NKS je od 17%-do 20% a naknada za obradu kreditnog zahtjeva do 2,5%, min 50 KM.

Obezbjedenje kredita je u zavisnosti od kreditne sposobnosti i kreditne istorije vlasnika.

Krediti za pravna lica i preduzetnike je namijenjen za nabavku osnovnih i obrtnih sredstava a korisnicu su samostalni preduzetnici i pravna lica. Iznos kredita je do 50.000 KM a rok otplate do 72 mjeseca. NKS je od 9% do 22%, naknada za obradu kreditnog zahtjeva je 0,5%, min 100 KM.

Obezbjedenje kredita je u zavisnosti od kreditne sposobnosti i kreditne istorije.

Krediti iz sredstava IRB-a se odobravaju prema uslovima definisanim od strane IRB-a i ugovoru potpisanim između IRB-a i MKD Privrednik.

MKD odobrava sljedeće vrste kredita:

- Stambeni krediti
- Krediti za početne poslovne aktivnosti
- Krediti za mikrobiznis u poljoprivredi.

4. PROCJENA OČEKIVANOG BUDUĆEG RAZVOJA MIKROKREDITNOG DRUŠTVA

Budući način razvoj Društva sadržan je u njegovoj viziji, misiji i vrijednostima.

Vizija društva je da postanemo jaka i prepoznatljiva organizacija koja će svojim imenom i djelovanjem afirmisati, širiti i razvijati misiju mikrokreditiranja i mikrofinansiranja, uz aktivnu poslovnu usmjerenost prema klijentima, što će doprinjeti njihovom ličnom prosperitetu u životu i radu, te socijalnom i ekonomskom razvoju sredine u kojima djeluju.

Misija društva se ogleda kroz težnju da u svome radu finansijski podržava potrebe svojih klijenata kroz sam proces kreditiranja, podstičući napredak i ispunjenje planiranih aktivnosti kroz veliku ponudu kreditnih proizvoda namjenjenih stanovništvu i privredi, nezaposlenim i zaposlenim licima.

Namjera poslovanja Društva je adekvatno razumijevanje potreba klijenata i uticaj na povećanje životnog standarda i unapređenje kvaliteta života, uz jednostavan pristup finansijskim sredstvima.

Vrijednosti na kojima počiva naš rad predstavljaju i osnove za budući rast, koji je zasnovan na sljedećim smjernicama:

- Pojednostavljena procedura odobrenja i brza realizacija plasmana,
- Profesionalni odnos zaposlenih prema klijentima po principu "Upoznaj svog klijenta",

- Širenje baze klijenata zadržavanjem postojećih i kroz promovisanje usluga novim klijentima,
- Unapređenje znanja i stručne osposobljenosti zaposlenih,
- Težnja ka stalnom usavršavanju i unapređenju kvaliteta rada,
- Oprezan rast kroz pažljivu procjenu kreditne sposobnosti klijenta.

Izvještaji CBBiH i entitetskih Agencija za bankarstvo iz godine u godinu pokazuju trend povećanja aktive kod finansijskih institucija što ukazuje da je poslovni ambijent za razvoj razvoja mikrokreditnih društava povoljan, i pored činjenice da postoji veliki broj mikrokreditnih organizacija na prostoru Republike Srpske i distrikta Brčko (14 sa sjedištem u Republici Srpskoj). Posebno treba istaći da je tokom prošle godine došlo do rasta aktive i poslovnih rezultata mikrokreditnog sektora što je značajnije ako se uzme u obzir trenutna ekonomska kao i pandemiološka situacija.

Društvo trenutno posluje na teritoriji regije Bijeljina i od sredine prošle godine na teritoriji distrikta Brčko. Tokom 2021. godine će se Društvo širiti na područje opština Šamac i Lopare te na Grad Zvornik preko akvizitera. Ovakav princip širenja procjenjujemo sigurnijim a otvaranje kancelarije je planirano nakon ostvarenja tržišnog učešća odnosno dostizanja određenog kreditnog portfolija koji bi bio osnova profitabilnog poslovanja buduće kancelarije.

Rast poslovanja odnosno sama stopa profita treba da obezbijedi povećanje vlastitog kapitala uz kontinuirani porast ukupne aktive i pasive.

Pravci strategija poslovanja mikrokreditnog društva za naredni period mogu se ogledati u sljedećem:

- Stabilan rast kreditnog portfolija,
- Održavanje i širenje postojeće baze klijenata,
- Jačanje konkurentske pozicije,
- Povećanje nivoa profitabilnosti i efikasnosti poslovanja,
- Kadrovsko i finansijsko jačanje,
- Širenje poslovanja kroz povećanje broja poslovnica,
- Ponuda novih kreditnih proizvoda prilagođenih potrebama klijenata.

5. NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI U VEZI SA ISTRAŽIVANJEM I RAZVOJEM

Strateški pravci razvoja Društva u narednih pet godina su:

- porast bilansne sume za minimalno 20% godišnje
- povećanje godišnjeg broja klijenata 15% godišnje,
- provođenje dubinskog istraživanja tržišta,
- konstantno unapređenje sistema upravljanja rizicima i troškovima,
- izrada socijalnog rejtinga,
- otvaranje novih tržišta,
- razvoj novih proizvoda,
- razvoj novih marketinških alata.

6. INFORMACIJE O OTKUPU VLASTITIH AKCIJA I UDJELA

Društvo nije vršilo otkup vlastitih udjela.

7. REGULATORNI OKVIR

Društvo kao mikrokreditna institucija posluje u okviru pozitivnih pravnih propisa koji regulišu rad mikrokreditnog sektora u Republici Srpskoj. Osim propisa (zakona, odluka u uputstva), koje propisuje Agencija za bankarstvo Republike Srpske kao regulator i supervizor poslovanja Društva, primjenjuju se i zakoni koji regulišu rad privrednih društava, zakoni o obligacionim odnosima, zakoni o računovodstvu i reviziji i dr.

U toku 2020. godine nije bilo značajnih izmjena u pozitivnim pravnim propisima koji regulišu rad Društva, osim u dijelu donošenja nove Odluke od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, i to Odluka o privremenim mjerama mikrokreditnim organizacijama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica prouzrokovanim virusnim oboljenjem Covid-19.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske u toku 2020. godine vršila je nadzor nad poslovanjem rada Društva i prilikom istog nije utvrdila nepravilnostu u poslovanju.

8. MIKROKREDITNI SEKTOR REPUBLIKE SRPSKE I POLOŽAJ DRUŠTVA NA TRŽIŠTU

Prema podacima sa internet stranice Agencije za bankarstvo Republike Srpske u Izvještaju o stanju u bankarskom sektoru Republike Srpske objavljenih sa stanjem na 30.09.2020. godine, u Prilogu 4 dati su osnovni podaci o mikrokreditnim društvima:

Прилог 4: Основни подаци о МКД					09/2020.		2019. KM	
МИКРОКРЕДИТНА ОРГАНИЗАЦИЈА	СЈЕДИШТЕ	АДРЕСА	ДИРЕКТОР	Бруто актива	Бруто кредити	Укупни капитал МКД/ Улог МКФ	Нето добит/губитак МКД и Нето вишак/изгубак прихода над расходима МКФ	Број запослених
МКД "Микрофин" д.о.о. Бања Лука	Бања Лука	Басе Пелагића 22	Младен Боснаћ	254.708	237.873	110.511	6.022	320
МКД "FinCredit" д.о.о. Бања Лука	Бања Лука	Николе Пашића 1	Славан Будинас	48.362	38.057	7.058	2.179	56
"Прво пензионерско микрокредитно друштво" д.о.о. Бања Лука	Бања Лука	Краља Петра I Карађорђевића 66	Весна Тодоровић	13.216	11.649	2.796	1.061	13
МКД "Digital Finance International" д.о.о. Бања Лука	Бања Лука	Светозара Марковића 5/11	Драган Данојевић	8.964	7.732	1.443	-317	37
"Брчко гас пензионерско микрокредитно друштво" д.о.о. Бања Лука	Бања Лука	Краља Петра I Карађорђевића 119	Борјана Тодоровић Њуранка	8.905	8.607	4.175	617	18
МКД "Credit" а.д. Бања Лука	Бања Лука	Књаз Милоша 34	Драган Катана	8.619	6.741	1.763	129	27
МКД "Здравље" д.о.о. Бања Лука	Бања Лука	Булевар војводе Степе Степановића 175 Б	Јелена Галић	5.910	5.307	2.585	79	13
МКФ "Про фин" Источно Сарајево	Источно Сарајево	Славовдана 66	Јелена Лукић	4.046	2.796	964	105	10
МКД "Privrednik" д.о.о. Бијељина	Бијељина	Стефана Денанског 125	Давор Петрић	3.627	2.718	1.276	129	5
МКД "Taurus" д.о.о. Бања Лука	Бања Лука	Радослава Латића 40	Милорад Деспотовић	3.364	2.785	712	74	7
МКД "Auris" а.д. Бања Лука	Бања Лука	Велика Млађиновића 7д	Драган Остојић	3.287	2.785	2.259	151	11
МКД "Molenda" д.о.о.	Источно Сарајево	Трг илинданске бригаде 2А	Керим Карасалимовић	1.826	854	232	-733	28
МКД "Про фин" Источно Сарајево	Источно Сарајево	Славовдана 66	Татјана Стојковић	1.495	1.407	533	33	6
МКФ "Prodena" Бања Лука	Бања Лука	Досифеја Обрадовића 1	Драган Радумило	754	484	119	-117	4
УКУПНО:				407.078	329.795	136.426	9.462	555

Prema bruto aktivi koja predstavlja osnovni parameter za rangiranje, Društvo se nalazi na devetom mjestu, dok prema parametru neto dobiti, nalazi se na sedmom mjestu.

ABRS do dana izrade ovog izvještaja nije objavila podatke o stanju u bankarskom sektoru na 31.12.2020. godine.

Na osnovu prethodne tabele podataka na 30.09.2020. godine, Društvo učestvuje sa 0,89% u ukupnoj bruto aktivi svih mikrokreditnih organizacija čije je sjedište u Republici Srpskoj, dok je taj podatak iznosio 0,93 % u istom period 2019. godine.

9. FINANSIJSKE INFORMACIJE

a. Prikaz rezultata poslovanja

RASHODI

konto	naziv troška	2019.	2020.	indeks 20/19
600, 601 i 602	Rashodi kamata po osnovu kredita, depozita i HOV u domaćoj valuti	41.666	101.663	244
610 i 611	Rashodi naknada i provizija u domaćoj valuti	2.202	4.596	209
615 i 616	Rashodi naknada i provizija u stranoj valuti	347	254	73
617	Rashodi ostalih naknada i provizija	10.614	18.573	175
640	Rashodi indirektnih otpisa plasmana	18.137	64.871	358

650 do 653	Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	118.069	146.492	124
655	Ostali lični rashodi	700	196	28
660	Troškovi materijala	3.753	4.928	131
661	Troškovi proizvodnih usluga	26.523	39.198	148
662	Troškovi amortizacije	8.639	10.039	116
664	Nematerijalni troškovi	5.410	6.865	127
665	Troškovi po osnovu poreza i doprinosa	9.604	11.702	122
678	Ostali rashodi	270	870	322

PRIHODI

konto	naziv konta	2019.	2020.	indeks 20/19
700 do 702	Prihodi od kamata po osnovu kredita sa ugovorenom zaštitom od rizika	297.298	417.278	140
712 i 713	Prihodi od provizija u domaćoj valuti	101.197	131.610	130
718 i 719	Prihodi od ostalih naknada u domaćoj valuti	1.254	3.620	289
740	Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana	411	31.363	7.631
778	ostali prihodi	1.155	1.579	137

REZULTAT POSLOVANJA

Naziv	2019.	2020.	Indeks 2020/2019
Bruto dobitak	155.381	175.260	113
Ukupan neto dobitak	139.871	157.734	113

b. Skraćeni godišnji finansijski izvještaji

U nastavku slijedi prikaz skraćenih godišnjih finansijskih izvještaja Društva za 2019. i 2020. godinu.

Skraćeni bilans stanja	2019.	2020.
AKTIVA		
Stalna imovina	27.551	31.815
Tekuća imovina	2.359.632	3.479.863
Poslovna aktiva	2.387.183	3.511.678
Vanbilansna aktiva	0	982
UKUPNA AKTIVA	2.387.183	3.512.660
PASIVA		
Obaveze	1.239.517	2.206.306
Kapital	1.147.666	1.305.372
Poslovna pasiva	2.387.183	3.511.678
Vanbilansna pasiva	0	982
UKUPNA PASIVA	2.387.183	3.512.660

Skraćeni bilans uspjeha	2019.	2020.
A. PRIHODI I RASHODI IZ POSLOVA FINANSIRANJA		
DOBITAK IZ POSLOVA FINANSIRANJA	344.920	427.422
B. OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI		
1. Prihodi iz operativnog poslovanja	411	31.363
2. Rashodi iz operativnog poslovanja	190.835	284.291
GUBITAK IZ OPERATIVNOG POSLOVANJA	-190.424	-252.928
V. OSTALI PRIHODI I RASHODI		
1. Ostali prihodi	1.155	1.579
2. Ostali rashodi	270	813
DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA	885	766
Dobitak prije oporezivanja	155.381	175.260
Porez na dobit	15.510	-
Neto dobitak tekuće godine	139.871	175.260

Skraćeni bilans tokova gotovine	2019.	2020.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
A. Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti	-600.401	-3.127.884
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
B. Neto novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti	-3.235	3.851.170
Novčani tokovi od aktivnosti finansiranja		
V. Neto novčana sredstva od finansijskih aktivnosti	738.334	-490.871
NETO PORAST NS I NE ** (A+B+V)	134.698	232.415
NS I NE NA POČETKU PERIODA	52.187	186.885
EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA NS I NE	0	
NS I NE NA KRAJU PERIOD A (4+5+6)	186.885	419.300

c. Informacije o bonitetu Društva

U 2020. godini Društvo je poslovalo ekonomično, rentabilno i solventno, a zaduženost je u okviru djelatnosti mikrokreditnih institucija, što pokazuju pokazatelji u nastavku.

Finansijsku moć sagledavamo analizom pokrivenosti raznih fiksnih obaveza, a sa aspekta Društva, najvažnije je pokriće kamata. Što je veći dobijeni odnos, veća je finansijska moć, a uslov za postojanje finansijske moći je da je pokriće kamata iz operativnog poslovanja veće od 1. Društvo iz operativnog rezultata pokriva u cjelosti i više od datog limita troškove kamata.

		2019.	2020.
Pokrivenost troškova kamata =	EBIT	3,73	1,72
	troškovi kamata		

Društvo ima pokrivenost troškova kamata 1,7 puta tekuće godine odnosno 3,7 puta prethodne godine.

Moć zarađivanja je najbolji indikator rentabilnosti, kao rentabilnost ukupnog kapitala, rentabilnost investiranog kapitala i rentabilnost sopstvenog kapitala. Društvo je tokom analizirane dvije godine poslovanja ostvarilo značajan rast kod svih pokazatelja rentabilnosti.

Rentabilnost investiranog kapitala:

		2019.	2020.
Stopa neto prinosa na investirani kapital	(EBITDA + troškovi kamata) *100 prosječni dugoročni izvori finansiranja	19%	13,9%

Stopa neto prinosa na ukupno investirani kapital je manja u tekućoj godini (13,9%) u odnosu na prethodnu (19%) zbog emisije obveznica.

Rentabilnost sopstvenog kapitala :

		2019.	2020.
Stopa neto prinosa na sopstveni kapital	EBITDA *100 prosječni ukupan sopstveni kapital	14,68%	12,86%

Stopa neto prinosa na sopstveni kapital (ROE) je opala u tekućoj godini (12,86%) u odnosu na prethodnu godinu (14,68%).

Rentabilnost akcionarskog kapitala :

		2019.	2020.
Stopa neto prinosa na akcionarski kapital	EBITDA *100 prosječni akcijski kapital	15,98%	15,77%

Stopa prinosa na akcionarski kapital je neznatno opala u tekućoj godini (15,77%) u odnosu na prethodnu godinu (15,98%).

Pokazatelji solventnosti:

	2018.	2019.	2020.
poslovna imovina	1.400.183	2.387.183	3.511.678
ukupne obaveze (bez PVR)	570.575	1.130.437	2.063.943
odnos	2,45	2,11	1,70

Pokazatelji zaduženosti:

	2018.	2019.	2020.
ukupan kapital	758.218	1.147.666	1.305.372
ukupne obaveze	641.965	1.239.517	2.206.306
ukupna imovina	1.400.183	2.387.183	3.5126.60
ukupan kapital/ukupna imovina	0,541514	0,480762	0,371619
ukupne obaveze/ukupna imovina	0,46	0,52	0,63

Finansijski položaj Društva je veoma dobar, po svim aspektima/faktorima ocjene:

- Kratkoročna i dugoročna finansijska ravnoteža su odlične – postoji sigurnost u održanju likvidnosti;
- Zaduženost je u okvirima djelatnosti mikrokreditnog Društva;
- Društvo je solventno;
- Vrijednost sopstvenog kapitala se održava.

d. Poslovanje Društva

U 2020. godini društvo je poslovalo u skladu sa postavljenim ciljevima i u skladu sa raspoloživim izvorima finansiranja plasmana mikrokredita.

U narednim tabelama prikazani su iznosi i broj odobrenih kredita u periodu 01.01.2020 – 31.12.2020. godine.

IZNOS ODOBRENIH KREDITA

OPIS	jan.20	feb.20	mart.20	apr.20	maj.20	jun.20	jul.20	avg.20	sept.20	okt.20	nov.20	dec.20
Kratkoročni mikrokrediti za:	29.990	139.958	58.587	71.760	64.754	189.583	50.979	84.240	36.918	46.567	168.453	100.895
uslužne djelatnosti	2.690	100.808	1.337	3.613	5.426	4.256	4.449	52.516	5.968	2.319	5.653	32.395
trgovinu	600	0	0	4.597	2.628	2.427	3.230	1.474	0	1.948	1.100	0
poljoprivredu	24.400	35.100	56.100	54.500	50.200	22.100	39.200	27.150	27.200	37.500	19.700	62.500
proizvodnju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
stambene potrebe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ostalo	2.300	4.050	1.150	9.050	6.500	180.800	4.100	3.100	3.750	4.800	141.800	6.000
Dugoročni mikrokrediti za:	141.200	89.400	202.050	111.184	318.272	223.500	216.700	169.500	203.050	167.400	199.200	367.350
uslužne djelatnosti	50.000	0	0	0	0	5.000	0	8.500	0	0	36.000	10.000
trgovinu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
poljoprivredu	0	0	27.000	0	28.500	0	0	0	2.000	33.000	87.000	9.000
proizvodnju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
stambene potrebe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ostalo	91.200	89.400	175.050	111.184	289.772	218.500	216.700	161.000	201.050	134.400	96.200	338.350

BROJ ODOBRENIH KREDITA

OPIS	jan.20	feb.20	mart.20	apr.20	maj.20	jun.20	jul.20	avg.20	sept.20	okt.20	nov.20	dec.20
Kratkoročni mikrokrediti za:	13	17	19	29	28	31	20	15	18	16	19	18
uslužne djelatnosti	4	4	3	8	12	8	9	6	11	3	6	5
trgovinu	1	0	0	4	2	3	3	1	0	2	1	0
poljoprivredu	6	8	15	9	8	8	4	5	2	6	5	9
proizvodnju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
stambene potrebe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ostalo	2	5	1	8	6	12	4	3	5	5	7	4
Dugoročni mikrokrediti za:	16	14	30	25	42	41	28	30	41	29	25	43
uslužne djelatnosti	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	1
trgovinu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
poljoprivredu	0	0	2	0	3	0	0	0	1	2	4	1
proizvodnju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
stambene potrebe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ostalo	15	14	28	25	39	40	28	29	40	27	19	41

e. Značajni događaji nastali u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja

Od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja nije bilo značajnih poslovnih događaja.

S obzirom na to da se sjednice Upravnog odbora Društva održavaju po potrebi, svi poslovni događaji se blagovremeno iznose pred članove Upravnog odbora koji zatim donose odluku po svim pitanjima.

10. VRSTE I IZLOŽENOST RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU

Članovi Upravnog odbora Društva su na sjednici održanoj 26.07.2017. godine usvojili Strategiju i Politiku upravljanja rizicima. Ovim dokumentom propisuju se bliži uslovi i način identifikacije, mjerenja i procjene rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju, kao i upravljanje tim rizicima.

a. Likvidnosni rizik

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled nesposobnosti Društva da ispunjava svoje dospjele obaveze, i to zbog:

- a) povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- b) otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Društvo je dužno da utvrđuje i održava odgovarajući nivo rezerve likvidnosti u skladu sa analizom ročne neusklađenosti njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki (gap analiza) za unapred utvrđene periode koji uključuju i period od jednog dana. Za održavanje odgovarajućeg nivoa likvidnosti koriste se različite tehnike za ublažavanje rizika likvidnosti.

Nivo likvidnosti Društva iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti. Pokazatelj likvidnosti Društva predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Društva prvog i drugog reda, s jedne strane, te zbira obaveza Društva po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Društva sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mjesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Društvo je dužno da nivo likvidnosti održava tako da pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 1,0 – kad je obračunat kao prosjek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mjesecu;
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana i
- iznosi najmanje 0,8 kad je obračunat za jedan radni dan.

Od osnivanja do danas Društvo nije bilo izloženo likvidnosnom riziku, jer raspoloživa sredstva i plasmani su vremenski usklađeni sa aspekta plasiranih kredita i samog iznosa njihovih dospjeća. Osim toga, zaštitom od kreditnog rizika eliminisan je likvidnosni rizik i na strani otežanog pretvaranja potraživanja po osnovu plasiranih mikrokredita u novac.

Društvo nije izloženo likvidnosnom riziku, jer je pokazatelj likvidnosti u svakom periodu godine veći od 1, što je granica likvidnosti. To znači da je likvidna aktiva uvijek veća od obaveza koje dospijevaju u istom periodu.

Sa aspekta upravljanja aktivom i izvorima finansiranja, osnovna strategija upravljanja likvidnošću jeste prvenstveno usklađivanje dospjeća plasmana i izvora.

Aktivnim upravljanjem portfelja mikrokredita postignut je stepen naplate preko 95%, što je jedna od tehnika upravljanja rizikom likvidnosti, što u konačnici garantuje sposobnost obezbjeđivanja sredstava za plaćanje obaveza u budućem periodu po uzetim kreditima i emitovanim obveznicama.

b. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed neizvršavanja obaveza dužnika prema Društvu.

Radi preuzimanja kreditnog rizika i upravljanja tim rizikom Društvo je uspostavilo odgovarajući kreditni proces, koji obuhvata proces odobravanja plasmana i proces upravljanja ovim rizikom. Društvo identifikuje izloženost kreditnom riziku u sklopu procedure za ocjenu zahtjeva za kredit. Društvo se u većini slučajeva angažuje u oblasti „malih kredita“, znači kredita u pojedinačnom iznosu do 10.000 KM.

Specifični rizici koji mogu dovesti do nastanka kreditnog rizika su:

- smrt korisnika kredita,
- gubitak zaposlenja odnosno gubitak stalnih prihoda iz kojih se finansiraju obaveze po kreditu
- drugi slučajevi zbog kojih klijent može doći u situaciji da ne izmiruje obaveze po kreditu.

Društvo se štiti od uticaja kreditnog rizika na svoje poslovanje prije svega u konstantnoj komunikaciji odnosno pritisku naplate na klijenta, sekundarno kroz adekvatne kolatralne plasirane kreditna sredstva. Uglavnom su u pitanju mjenice, jemci te administrativne zabrane. Pored toga, Društvo je razvilo odgovarajuću politiku naplate, veoma ažurnu, kojom se svi klijenti prate i pozivaju na redovnoj osnovi kako bi se osigurala pravovremena naplata. U slučaju kada se plasirani krediti ne naplaćuju, Društvo koristi instrumente osiguranja kojima naplaćuje svoja potraživanja a za potrebe naplate putem suda angažovana je advokatska kancelarija iz Bijeljine.

I kao što je prethodno rečeno, procenat naplate kredita je preko 95%, što je osnovni pokazatelj efikasne naplate.

c. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed promjena kamatnih stopa. Društvo je dužno da upravlja različitim oblicima kamatnog rizika, i to:

- rizikom vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cijena (repricing risk);
- rizikom krive prinosa (yield curve risk), kome je izložena usljed promene oblika krive prinosa;
- baznim rizikom (basis risk), kome je izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cijena i
- rizikom opcija (optionality risk), kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osetljivim pozicijama (kreditni s mogućnošću prijevremene otplate, i dr.).

Društvo je dužno da uspostavi procedure za mjerenje, odnosno procenu kamatnog rizika koje obuhvataju značajne izvore kamatnog rizika.

Izvori finansiranja su usklađeni sa plasmanima s obzirom na dospjeće, čime Društvo eliminiše repricing rizik. Sa aspekta vrste kamatne stope, društvo planira u narednom periodu da se zadužuje po fiksnoj kamatnoj stopi i plasira mikrokredite takođe po fiksnoj kamatnoj stopi, čime se štiti od izloženosti baznom riziku.

Kretanje kamatnih stopa na tržištu nema uticaja na uslove kreditnog zaduživanja. Svi krediti su odobreni po fiksnoj kamatnoj stopi i do dospjeća ne podliježu promjeni kamatne stope.

Eventualni rast tržišnih kamatnih stopa (prvenstveno mislimo na međubankarsku) nema efekata na izmjenu uslova budućih kreditnih aranžmana jer se konstantnim jačanjem bilansnih pokazatelja Društva povećava bonitet Društva kod banaka, a time se utiče i na smanjenje kamatne marže u obračunu kamatne stope za plasmane banaka u naše društvo. Sa druge strane, svi mikrokrediti se odobravaju takođe po fiksnoj kamatnoj stopi koja se ne mijenja za cijelo vrijeme trajanja ugovora o mikrokreditu.

Uzimajući u obzir stranu plasmana i zaduživanja kretanje tržišnih kamatnih stopa nema uticaja na buduće kamatne prihode i kamatne rashode. Osim toga, kretanje kamatnih stopa nema uticaj na vrijednost finansijske aktive jer Društvo nema ulaganja/plasmane u hartije od vrijednosti. Ročna struktura izvora sredstava i kreditnih plasmana nije u direktnoj ili indirektnoj povezanosti sa kretanjem kamatnih stopa na tržištu, te stoga promjene kamatnih stopa ne mogu imati uticaj na njih.

Tokom 2020. godine Društvo se zaduživalo po prosječnoj kamatnoj stopi od 5,00 % dok je prosječna efektivna kamatna stopa na plasirane mikrokredite iznosila 24,34 %. To znači da je razlika između ulazne i izlazne kamatne stope iznosila, u prosjeku, 19,34%. Ovo je jasan pokazatelj mogućnosti ostvarenja visokog profita MKD Privrednik.

d. Rizik koncentracije

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Društva prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti;
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i sl. i
- instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Kontrola rizika koncentracije vrši se uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Ublažavanje rizika koncentracije Društva sprovodi aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem uspostavljenih limita.

Velika izloženost Društva prema jednom licu ili grupi povezanih lica jeste izloženost koja iznosi najmanje 10% kapitala Društva. Radi izračunavanja velike izloženosti, fizičko ili pravno lice uključuje se u svaku grupu povezanih lica kojoj pripada. Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica predstavlja zbir izloženosti prema tim licima izračunatih kao zbir bruto knjigovodstvenih vrijednosti svih ostalih bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki koje se odnose na ta lica, umanjen za ispravke vrijednosti po bilansnoj aktivni i za rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni, kao i za iznos potrebne rezerve za procjenjene gubitke.

Izloženost Društva prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne smije preći 25% kapitala Društva. Izloženost Društva prema licu povezanom s Društvom ne smije preći 5% kapitala Društva. Ukupna izloženost Društva prema licima povezanim s Društvom ne smije preći 20% kapitala Društva. Zbir svih velikih izloženosti Društva ne smije preći 400% kapitala Društva.

Izloženost Društva prema povezanim licima je nula (0), odnosno društvo nema potraživanja niti obaveze prema povezanim licima.

e. Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kome je Društvo izloženo, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog nemogućnosti Društva da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla tog lica. Rizik zemlje obuhvata sljedeće rizike:

- političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumijeva mogućnost ostvarivanja gubitka zbog spriječenosti Društva da naplati potraživanja usljed ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi i
- rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog sprečenosti Društva da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porijekla dužnika, i to usljed ograničenja plaćanja obaveza prema povjericima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porijekla.

Dana 28. avgusta 2020. godine za ocjenu kreditnog rejtinga Standars & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting "B sa stabilnim izgledima".

U odnosu na zemlje okruženja BiH ima nešto lošiji kreditni rejting što je ujedno i odraz veće rizičnosti zemlje. Ovim rizikom Društvo ne može upravljati jer nije u njenoj nadležnosti i mogućnosti.

f. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed propusta (nenamjernih i namjernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Društvu, kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Veliki je broj uzroka koji dovode do nastanka ovog rizika i nivoi na kojima se pojavljuju.

Kada govorimo o zaposlenima to uključuje gubitke izazvane zbog prevara, neovlaštene radnje, prekoračenja ovlaštenja i gubiti zbog njihovog lošeg ponašanja.

U drugu kategoriju spadaju gubici koji nastaju zbog grešaka, tj. nedostatka softvera, hardvera, razvoja sistema, u servisiranju i sl.

Procesne radnje uključuju gubitke zbog neadekvatne poslovne prakse, nenamjernih grešaka, neadekvatne obrade informacija.

Na kraju, spoljašnji događaji su prirodne nesreće, promjene političkih i ekonomskih uslova, promjene u zakonodavstvu, ili događaji nastali od strane klijenata i poslovnih partnera.

Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Društvo je dužno da identifikuje i procijeni događaje i izvore zbog kojih mogu nastati gubici u vezi sa operativnim rizikom, uzimajući u obzir sve značajne unutrašnje i spoljne faktore. Društvo mjeri, odnosno procjenjuje izloženost operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka tog rizika, kao i njegov potencijalni uticaj na MKD, s posebnim osvrtom na događaje za koje je malo vjerovatno da će nastati ali mogu izazvati velike materijalne gubitke.

Vrste operativnih rizika koji se mogu ispoljiti su:

- propusti i greške zaposlenih prilikom odobrenja mikrokredita i prilikom evidentiranja poslovnih događaja;

- pogrešne procedure i procesi i
- pravni rizik.

Propusti i greške zaposlenih minimizirani su implementacijom softvera za podršku poslovanju, koji svojim modulima i načinom rada ne dozvoljava da se transakcija sa greškom realizuje. Potpuno otklanjanje ovog faktora operativnog rizika vrši se putem kontrole koju u ime upravnog odbora vrši odbor za reviziju, gdje se svi poslovni procesi i izvršene radnje pregledaju i kontrolišu.

Procedure i procesi su normativno uređeni kroz sistem internih akata i sistematizaciju radnih mjesta koja definiše sve aktere i izvršioce pojedinih radnji u poslovnim procesima.

11. SUDSKI POSTUPCI

Društvo nema sudskih sporova u kojima je tužena strana. Sa druge strane, prema pregledu sudskih sporova Društva sa stanjem na dan 31.12.2020. godine Društvo vodi 10 sudskih sporova u korist Društva zbog naplate potraživanja po plasmanu u iznosu od 23.914 KM.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Povezana lica sa Društvom su osnivači Duvan a.d. Bijeljina, Aleksandra Mihajlović Savić, Tanja Mihajlović, Slobodan Mihajlović, Davor Pejić, članovi Upravnog odbora i sa njima povezana pravna i fizička lica.

Društvo je u 2020. godini imalo sljedeće transakcije sa povezanim licima:

Opis	Transakcije sa povezanim licima po osnovu uzetih pozajmica			Transakcije sa dobavljačem povezanim pravnim licem
	Fizičko lice, većinski akcionar većinskog vlasnika Društva	Fizičko lice – član Upravnog odbora Društva	Fizičko lice povezano sa članom Upravnog odbora Društva	Pravno lice – većinski vlasnik Društva
Stanje na dan 01.01.2020. godine	0	200.000	100.000	0
Dugovni promet za period 01.01 - 31.12.2020. godine	200.000	100.000	4.914	
Potražni promet za period 01.01 - 31.12.2020. godine	40.000	200.000	100.000	4.914
Saldo potraživanja /obaveza na dan 31.12.2020. godine	40.000	200.000	100.0	0

Planovi i prognoze navedene u ovom Godišnjem izvještaju baziraju se na saznanju koje je MKD Privrednik doo Bijeljina raspolagala u vrijeme izrade izvještaja. Iste su podložne mogućim promjenama usljed budućih događaja koji nose poznate i nepoznate rizike radi kojih može doći do odstupanja i razlike između stvarnih rezultata i rezultata projektovanih u ovom izvještaju. Stoga, tačnost prognoza i planiranih vrijednosti se ne može garantovati.

Izradi ovog Godišnjeg izvještaja je posvećena maksimalna pažnja, ali molimo da uzmete u obzir štamparske greške te greške ukoliko su nastale zbog zaokruživanja iznosa.

Direktor

Davor Pejić

